

सन २०२५-२०२६ या वर्षाकरीता कायमविना अनुदान तत्वावर नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणे आणि विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये नवीन व्यवसाय/जादा तुकड्या सुरु करण्यास इरादापत्र (LOI) देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : आयटीआय- २०२५/प्र.क्र.८४/व्यशि-३
दुसरा मजला, मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : १६ जून, २०२५

वाचा :-

- १) कौशल्य विकास व उद्योजकता विभाग शासन निर्णय क्रमांक:- आयटीसी २२१७/
प्र.क्र.२३२/ व्यशि-३, दिनांक ०७ फेब्रुवारी, २०१८
- २) शासन शुध्दीपत्रक क्र. आयटीसी-२२१७/प्र.क्र.२३२/व्यशि-३ दि. २३ मे, २०१९
- ३) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांचे पत्र क्र. ०७/
खा.औ.प्र.संस्था/इरादापत्र प्रस्ताव/२०२५/२११, दि. २२.०४.२०२५

प्रस्तावना :

संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयान्वये कायम विना अनुदान तत्वावर नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणे आणि विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये नवीन व्यवसाय, जादा तुकडी, व्यवसाय बदल करण्याकरिता ऑनलाईन पद्धतीने शासनाचे इरादापत्र (LOI) प्राप्त करण्यासाठीच्या प्रमाणित कार्यपद्धतीस मान्यता देण्यात आलेली आहे. उपरोक्त शासन निर्णय संदर्भात दि. २३ मे, २०१९ च्या शुध्दीपत्रान्वये कार्यपद्धतीत सुधारणा करण्यात आलेली असून खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांना इरादापत्राकरीता प्रत्यक्ष पडताळणी वगळून संस्थांनी ऑनलाईन पद्धतीने सादर केलेल्या कागदपत्रांची छाननी करण्यात येऊन कागदपत्रांच्या व हमीपत्राच्या आधारे संगणक प्रणालीव्दारे राज्य शासनाचे इरादापत्र देण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

२. कायमविना अनुदान तत्वावर नवीन खाजगी संस्था सुरु करणे व विद्यमान संस्थेमध्ये तुकडीवाढ करणेबाबत शासनाचे इरादापत्र प्राप्त करणेकरीता ऑनलाईन पोर्टल www.vti.dvet.gov.in दिनांक १ जानेवारी, २०२५ ते दिनांक ३० जानेवारी, २०२५ रोजी सुरु करण्यात आले होते. सदर पोर्टलला दिनांक १६ फेब्रुवारी, २०२५ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली होती. अशा प्रकारे १६ फेब्रुवारी, २०२५ पर्यंत एकूण २९१ अर्ज प्राप्त झालेले आहेत.

३. प्राप्त झालेल्या सर्व २९१ अर्जांची छाननी झालेली आहे. छाननी झालेल्या अर्जदारांना त्यांच्या त्रुटी कळविण्यात आलेल्या असून ७ दिवसाच्या आत पोर्टलवर लॉगीन करून त्यांची पूर्तता करण्याबाबत कळविण्यात आलेले होते.

४. प्राप्त २९१ संस्थांच्या प्रस्तावापैकी ज्या संस्थांनी त्रुटीबाबत दस्तावेज सादर केलेले आहेत अशा प्रस्तावांची अंतीम छाननी करण्यात आलेली असून १८१ संस्थांचे प्रस्ताव नाकारण्यायोग्य तसेच ११० संस्थांचे प्रस्ताव शिफारस करण्यायोग्य आढळून आलेले आहेत.

शासन निर्णय :-

सन २०२५-२०२६ या वर्षापासून कायम विना अनुदान तत्वावर नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणे आणि विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये नवीन व्यवसाय, जादा तुकडी, व्यवसाय बदल करण्याकरीता सोबत जोडलेल्या सहपत्र “अ” मध्ये नमूद ०५ कायमविना अनुदान तत्वावर नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणेकरीता आणि सहपत्र “ब” मध्ये कायम विनाअनुदान तत्वावर ०३ विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये वाढीव व्यवसाय/वाढीव तुकड्या सुरु करण्याकरीता खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून संबधित संस्थांना इरादापत्र (LOI) देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती:-

१. व्यवसाय अभ्यासक्रम कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर चालविण्यात येतील.
२. कायम विना अनुदान तत्वावर नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करणे आणि विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांत नवीन व्यवसाय/जादा तुकड्या सुरु करणे, व्यवसाय बदल करण्याकरीता इरादापत्र प्राप्त करण्यासाठी प्रमाणित कार्यपद्धतीस मान्यता देण्यात आलेल्या शासन निर्णय दिनांक ०७.०२.२०१८ व शासन शुध्दीपत्रक दिनांक २३.०५.२०१९ मधील व्यवसाय निवड, जागेचा मालकी हक्क, आर्थिक परिस्थिती, अर्ज प्रक्रिया व नोंदणी शुल्क, हमी पत्र, संस्थेचा ठराव, इरादापत्र, अधिस्विकृती व संलग्नता, अनामत रक्कम जमा करणे, प्रत्यक्ष प्रवेश परवानगी, प्रवेश पद्धती व प्रशिक्षण शुल्क, अवैध प्रवेश, इरादा पत्राच्या कालावधीची वैधता, जमा खर्च इ. बाबींचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
३. ज्या व्यवसाय अभ्यासक्रमांसाठी राज्यशासनाचे इरादापत्र (LOI) निर्गमित करण्यात येत आहे त्या सर्व व्यवसाय अभ्यासक्रमांसाठी डी.जी.टी, नवी दिल्ली यांचे मानकांनुसार आवश्यक यंत्रसामुग्री, जागा, विजपुरवठा, अर्हताधारी कर्मचारी वर्ग व इतर बाबींची पूर्तता १०० टक्के पूर्तता संस्थेने करणे बंधनकारक राहिल.
४. इरादापत्र (LOI) करीता शिफारस करण्यात आलेल्या संस्थांना मंजूर व्यवसायांसाठी डी.जी.टी, नवी दिल्ली यांचे संलग्नता निकषानुसार (Affiliation Norms) आवश्यक त्या सर्व बाबींची १०० टक्के पूर्तता करून डी.जी.टी., नवी दिल्ली यांची संलग्नता प्राप्त करून घ्यावी लागेल तसेच डी.जी.टी., नवी दिल्ली यांची संलग्नता प्राप्त झाल्यानंतर व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयाकडून प्रवेशास परवानगी प्राप्त करून घ्यावी लागेल. सदर परवानगी प्राप्त झाल्याशिवाय प्रत्यक्ष विद्यार्थी प्रवेश करता येणार नाही अन्यथा संस्था संबंधित संस्था “ महाराष्ट्र राज्यात कृषि, पशु व मत्स्य विज्ञान, आरोग्य, उच्च, तंत्र व व्यवसाय शिक्षण यामधील अनाधिकृत संस्था स्थापन करणे आणि अनाधिकृत अभ्यासक्रम पाठयक्रम सुरु करणे (प्रतिबंध) अधिनियम, २०१३” प्रमाणे कायदेशिर कारवाईस पात्र राहिल.

५. सदर संस्थांना प्रवेशपरवानगी पत्र निर्गमित करताना त्या संस्थेने नियमानुसार सर्व बाबींची पूर्तता केली आहे किंवा नाही याची तपासणी करण्याची जबाबदारी संचालनालयाची राहिल.
६. कौशल्य विकास व उदयोजकता विभाग शासन निर्णय दि.०७/०२/२०१८ नुसार नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेसाठी प्रथम चार तुकड्यांपर्यंत रु. १,००,०००/- व त्यापुढील प्रत्येक तुकडीस रु. २५०००/- तसेच विद्यमान संस्थेसाठी रु. २५०००/- प्रति तुकडी इतकी अनामत रक्कम संचालनालयास भरल्याशिवाय प्रवेशास परवानगी दिली जाणार नाही.
७. डी.जी.टी., नवी दिल्ली, नवी दिल्ली यांची संलग्नता व व्यवसाय शिक्षण प्रशिक्षण संचालनालयाकडून प्रत्यक्ष प्रवेशास परवानगी प्राप्त नसताना विद्यार्थ्यांना प्रवेश देऊ नयेत, असे अनधिकृत प्रवेश दिल्यास सदर प्रवेशित विद्यार्थ्यांना कोणत्याही समुचित प्राधिकरणाच्या परिक्षेस बसण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही व त्यामुळे उध्दवणाऱ्या सदर विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक नुकसानाची जबाबदारी संस्थेची राहिल.
८. विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्याबाबत जे शासकीय प्रचलित नियम आहेत त्यानुसार प्रवेश देणे बंधनकारक आहे, त्यानुसार प्रवेश देण्यात येतील.
९. महाराष्ट्र शासन व डि.जी.टी. नवी दिल्ली यांनी मान्यता दिलेल्या व्यवसाय अभ्यासक्रमाकरिता मंजूर प्रवेशक्षमतेपेक्षा अधिकचे प्रवेश दिले जाणार नाहीत.
१०. ज्या आर्थिक वर्षात इरादापत्र प्राप्त होईल, ते आर्थिक वर्ष जोडून ३ वर्षांच्या आत डी.जी.टी., नवी दिल्ली यांच्याकडून संलग्नता मिळविणे बंधनकारक राहिल. खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांना देण्यात येणाऱ्या इरादापत्राची वैधता ३ वर्षांपर्यंतच राहिल, अन्यथा नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था व विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील नवीन व्यवसाय, जादा तुकडी, व्यवसाय बदल इ. करिता देण्यात आलेले इरादापत्र आपोआप संपुष्टात येईल.
११. नवीन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करण्यासाठी तसेच विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये नवीन अभ्यासक्रम, जादा तुकडी सुरु करण्यासाठी इरादापत्र (LOI) मान्यता देण्यात आलेल्या संस्थांच्या व्यवसाय अभ्यासक्रमाकरिता शासनाच्या, डी.जी.टी. नवी दिल्ली व व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय यांच्या प्रचलित नियमात वेळोवेळी जे बदल होतील तसेच राज्य शासनाचे /संचालनालयाचे वेळोवेळी निर्गमित होणारे आदेशाचे पालन काटेकोरपणे न केल्यास किंवा प्रवेश, संलग्नता, परिक्षा इ. बाबत कोणत्याही स्वरूपाची अनियमितता केल्यास संस्थेस देण्यात आलेले ईरादा पत्राची मान्यता तात्काळ रद्द करण्यात येईल.
१२. प्रवेश करण्यात येत असलेल्या सर्व व्यवसाय अभ्यासक्रमासाठी डी.जी.टी. नवी दिल्ली यांच्या मानकांनुसार संस्थेत प्रशिक्षणासाठी विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत सोयी सुविधा उपलब्ध असाव्यात.

१३. शासनाने निश्चित केलेले प्रशिक्षण शुल्क व अन्य शुल्क खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेस बंधनकारक राहिल व या व्यतिरिक्त कोणतेही शुल्क संस्थेस प्रशिक्षणार्थ्यांना आकारता येणार नाही.

१४. प्रत्यक्ष विद्यार्थी प्रवेशाची संख्या सतत तीन वर्ष मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी असल्यास अभ्यासक्रमाची मान्यता अपोआप रद्द होईल.

१५. डिजीटी, नवी दिल्ली यांनी दिलेल्या सूचनेनुसार ज्या संस्थामध्ये तिसऱ्या पाळीमध्ये व्यवसाय अभ्यासक्रमांच्या तुकडी सुरु आहेत, अशा संस्थांना तिसऱ्या पाळीमधील तुकड्या डिएसटी मध्ये रुपांतरीत करण्यात यावा. तथापि राज्यशासनाचे ज्यांना ३ऱ्या पाळीमध्ये तुकडीवाढीचे इरादापत्र प्राप्त होतील अशा संस्थांनी ३ऱ्या पाळीतील तुकडी फक्त डिएसटी पध्दतीने सुरु करता येतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्रमांक २०२५०६१६१४४५१९१६०३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(मुं. उ. भरोसे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत ,

१. मा. मंत्री, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. अपर मुख्य सचिव, कौशल्य, रोजगार, उद्योजकता व नाविन्यता विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई
३. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
४. सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई / नाशिक / पुणे / औरंगाबाद / अमरावती / नागपूर (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
५. संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी, (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
६. संबंधित अशासकीय संस्था (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालयामार्फत)
७. निवड नस्ती. (व्यशि-३).

सहपत्र अ कायमविना अनुदान तत्वावर नविन खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरु करण्याकरिता मान्यता देण्यात येणाऱ्या संस्थांची यादी				
अ.क्र.	विभागाचे नांव	खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचे नांव व पत्ता	व्यवसाय	तुकड्यांची संख्या
१	२	३	४	५
१	अमरावती	महर्षी खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नवसारी अमरावती ता. जि. अमरावती	इलेक्ट्रीशियन	२+२
			सोलर टेक्निशियन (इलेक्ट्रीकल)	१+१
			कोपा	१+१
			फीटर	१+१
२	छत्रपती संभाजी नगर	अंजिठा खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, सोयगांव ता. सोयगांव जि. छ. संभाजीनगर	इलेक्ट्रीशियन	१+१
			सोलर टेक्निशियन (इलेक्ट्रीकल)	१+१
			वायरमन	१+१
			जिइओ-इन्फॉर्मेटिक्स असिस्टंट	१+१
			फीटर	१+१
३	अमरावती	स्व. सुशीलाबाई जयस्वाल खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, मु. पो. रामगाव ता. मोताळा जि. बुलढाणा	इलेक्ट्रीशियन	१+१
			फीटर	१+१
			सोलर टेक्निशियन (इलेक्ट्रीकल)	१+१
			वायरमन	१+१
			कोपा	१+१

४	छत्रपती संभाजी नगर	रमाकांतजी बापू मुंडे खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, टाकळी ता.केज जि.बीड	वायरमन	१+१
			इलेक्ट्रीशियन	१+१
			सोलर टेक्निशियन (इलेक्ट्रीकल)	१+१
			हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर	१+१
५	पुणे	रयत खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, गेट नंबर ८३३, भैरवनाथ मंदिर जवळ, पिरंगुट, ता. मुळशी जि. पुणे	इलेक्ट्रीशियन	१+१
			वायरमन	१+१
			सोलर टेक्निशियन (इलेक्ट्रीकल)	१+१
			कॉसमोटोलॉजी	१+१

<p>सहपत्र ब</p> <p>कायम विनाअनुदान तत्वावर मान्यता देण्यात आलेल्या विद्यमान खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये वाढीव व्यवसाय/ वाढीव तुकड्या करिता मान्यता देण्यात आलेल्या संस्था</p>				
अ.क्र.	विभागाचे नांव	खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेचे नांव व पत्ता	व्यवसाय	तुकड्यांची संख्या
१	२	३	४	५
१	पुणे	व्यंकटेश्वरा खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, गट नं. ९०५ अ-१ मु.पो पेठ ता. वाळवा जि. सांगली	इलेक्ट्रीशियन	१+१
			मॅकेनिक मोटार व्हेईकल	१+१
२	पुणे	महालक्ष्मी खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था मु. पेठ नाका ता. वाळवा जि. सांगली	इलेक्ट्रीशियन	१+१
३	पुणे	झील खाजगी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, सर्वे न.३९ नऱ्हे धायरी रोड, नऱ्हे ता. हवेली जि. पुणे	इलेक्ट्रॉनिक्स मॅकेनिक	१+१